

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: Sv. Ghercavii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Natalia Prisăcaru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Cet-Nord” împotriva Nataliei Prisăcaru cu privire la încasarea datoriei la
energia termică,
împotriva încheierii din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 09 noiembrie 2016, SA „Cet-Nord” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Nataliei Prisăcaru, prin care a solicitat încasarea sumei datoriei în mărime
de 6 943,67 de lei.

Prin hotărârea din 15 martie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a admis
integral acțiunea SA „Cet-Nord”; s-a încasat de la Natalia Prisăcaru în beneficiul
SA „Cet-Nord” datoria la energia termică în sumă de 6 943,67 de lei și cheltuielile
de judecată în sumă de 298,57 de lei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 07 martie 2019, Natalia
Prisăcaru a declarat apel, prin care a solicitat admiterea acestuia cu casarea integrală
a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 20 martie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelantei
Nataliei Prisăcaru, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal.

La 03 aprilie 2019, nefiind de acord cu soluția instanței de apel, Natalia
Prisăcaru a înaintat cerere de recurs, solicitând anularea încheierii contestate.

Prin încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a respins
recursul declarat de Natalia Prisăcaru și s-a menținut încheierea din 20 martie 2019
a Curții de Apel Bălți.

La 24 ianuarie 2020, Natalia Prisăcaru a declarat repetat cerere de apel
împotriva hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, prin care
a solicitat casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de
respingere a acțiunii. Totodată, apelanta Natalia Prisăcaru a mai solicitat și repunerea
în termen a cererii de apel, cât și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a refuzat în
repunerea în termen a apelului declarat de Natalia Prisăcaru; s-a restituit cererea de
apel declarată de Natalia Prisăcaru, împotriva hotărârii din 15 martie 2017 a
Judecătoriei Bălți, sediul Central, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în

judecată depusă de SA „Cet-Nord” împotriva Nataliei Prisăcaru cu privire la încasarea datoriei la energia termică, ca fiind depus tardiv.

La 25 februarie 2020, Natalia Prisăcaru a declarat recurs împotriva încheierii din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a menționat că hotărârea din 15 martie 2017 a Judecătorei Bălți, nu i-a fost adusă la cunoștință, precum nu i-a fost comunicată nici cererea de chemare în judecată sau actele de procedură, chiar dacă permanent se află în țară și din anul 1987 locuiește în or. Bălți, str-la Cehov 1, adresă indicată în buletinul de identitate.

Recurenta a susținut că la examinarea cauzei în fond, instanța de judecată a încălcat prevederile art. 102 din Codul de procedură civilă, examinând cauza în lipsa citării legale a părâtei.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 11 februarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii încheierii motivate prin scrisoarea de însoțire din 12 februarie 2020 (f.d. 99), care a fost recepționată de recurentă la 17 februarie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.100).

Astfel, recursul declarat la 25 februarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 24 ianuarie 2020, Natalia Prisăcaru a declarat repetat cerere de apel împotriva hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, apelanta Natalia Prisăcaru a mai solicitat și repunerea în termen a cererii de apel, cât și scutirea de la plata taxei de stat.

Fiind investită cu examinarea apelului, Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 11 februarie 2020 a refuzat în repunerea în termen a apelului declarat de Natalia Prisăcaru și a restituit cererea de apel declarată de Natalia Prisăcaru, împotriva hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Cet-Nord” împotriva Nataliei Prisăcaru cu privire la încasarea datoriei la energia termică, ca fiind depus tardiv.

Conform art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă prevede că instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 11 februarie 2020 a respins cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal.

Recurenta a criticat încheierea instanței de apel, indicând că instanța de apel a ajuns la o concluzie incorectă precum că nu sunt temeiuri de repunere în termenul de declarare a apelului, deoarece argumentele invocate și materialele cauzei denotă contrariul.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Recurenta odată cu depunerea cererii repetate de apel din 24 ianuarie 2020 a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, indicând că nu au cunoscut despre existența hotărârii judecătorești, astfel a fost lipsită de posibilitatea de a o contesta în termenul stabilit.

Art. 110 Cod de procedură civilă, statuează expres că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Așadar, respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și probată prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și 362 Cod de procedură civilă, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În speță, cu referire la cererea de repunere în termen, apelanta a invocat că hotărârea primei instanțe nu i-a fost comunicată în modul stabilit de legislație.

Analizând materialele cauzei, prin prisma argumentelor expuse de apelantă, instanța de apel întemeiat a considerat că cererea privind repunerea în termenul de atac al hotărârii judecătorești, este neîntemeiată, în cazul în care din materialele dosarului rezultă că termenul de depunere a cererii de apel pentru apelantă a început a curge la data de 15 martie 2017 și a expirat la 14 aprilie 2017, pe când apelanta a

depus apelul cu omiterea vădită a termenului de depunere a apelului, adică la data de 07 martie 2019, iar apoi la data de 24 ianuarie 2020, fără a invoca careva temeiuri de fapt și de drept susceptibile de a fi apreciate de către instanța de apel ca temeiuri pentru repunerea în termen a apelului.

Colegiul remarcă faptul că, participanții la proces care dețin un interes material și/sau procesual în examinarea cauzei civile, trebuie să manifeste un comportament activ în susținerea poziției prin înaintarea de cereri, prezentarea de probe în susținerea poziției în cadrul procesului civil.

Mai mult, urmare a faptului că pârâta nu recepționa corespondența, se reține că prima instanță a dispus citarea publică a acesteia (f.d. 23).

Astfel, Colegiul apreciază critic argumentul recurente, precum că cererea de apel urmează a fi repusă în termen din motiv că instanța nu a înștiințat-o despre examinarea cauzei, citațiile fiind expediate pe o adresă greșită, or, în conformitate cu prevederile art. 108 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală; citația se publică într-un ziar republican sau local mai răspândit în cazul în care instanța consideră că o astfel de măsură este necesară.

Raportând cadrul legal enunțat la circumstanțele speței, instanța de apel corect a considerat că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale întru admiterea cererii apelantei de repunere în termen, deoarece materialele cauzei atestă că pârâta/apelantă a fost legal citată.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră că argumentele recurente privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii, sunt neîntemeiate și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurenta a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or ultima trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelanta nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

De altfel, Colegiul remarcă faptul că Natalia Prisăcaru a depășit și termenul de 30 de zile, stipulat la art. 116 alin. (4) Cod de procedură civilă, care prevede că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Despre faptul că termenul de depunere a apelului este depășit, apelanta a luat cunoștință la data de 26 martie 2019, când a luat cunoștință cu încheierea din 20 martie 2019 a Curții de Apel Bălți de restituire a apelului, ca fiind depus tardiv.

Respectiv, conform art. 116 alin. (4) Cod de procedură civilă, apelanta urma, în termen de 30 zile, să-și exercite repetat dreptul de a depune apel, solicitând repunerea în termen, fapt ce nu l-a făcut în termenul stabilit de lege, ceea ce exclude repunerea în termen a apelului lui Natalia Prisăcaru.

În astfel de circumstanțe, instanța deceslează că acțiunile recurente privind depunerea cererii de apel repetate la data de 24 ianuarie 2020, împotriva hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătoria Bălți, sediul Central, nu constituie decât o ignorare a acesteia de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art.

56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici se impune a scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, Colegiul precizează că recurenta era obligată să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor sale, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Bălți, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel depusă de Natalia Prisăcaru, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Natalia Prisăcaru.

Se menține încheierea din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord” împotriva Nataliei Prisăcaru cu privire la încasarea datoriei la energia termică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu